POLITIE

Afzender
Korpsstaf

Ministerie voor Rechtsbescherming
Directeur Wetgeving en Juridische Zaken
[redacted]
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Rubricering
Niet Vertrouwelijk

Datum	31 januari 2025	**Behandeld door**	Korpsstaf
Ons kenmerk	[redacted]	**Kopie aan**	-
Uw kenmerk	[redacted]	**Bijlage(n)**	-

Onderwerp Consultatieadvies ontwerpwetsvoorstel Implementatiewet herziene Europese Richtlijn mensenhandel

Geachte [redacted]

Met uw brief van 9 december jl. gaf u mij de gelegenheid een reactie te geven op een ontwerpvoorstel voor een Implementatiewet herziene Europese richtlijn mensenhandel.[1] . Graag maak ik daarvan gebruik.

Aanvullingen op wetsvoorstel modernisering en uitbreiding strafbaarstelling
Het wetsvoorstel sluit aan op een nog lopend wetsvoorstel tot modernisering en uitbreiding van de strafbaarstelling van mensenhandel (Kamerstukken 36547). In de ontwerpmemorie van toelichting wordt de verhouding tot die voorstellen besproken. Met het advies van de politie van 23 april 2023 waren op het ontwerp voor dat voorstel al inhoudelijke overwegingen meegegeven. De politie ondersteunt van harte gedegen voornemens om met adequate strafbaarstellingen de effectiviteit van de strafrechtelijke aanpak van mensenhandel te verbeteren. In aansluiting tot de concrete voorstellen:

a. In het nu voorliggend voorstel tot implementatie van de recent vastgestelde bovengenoemde 'Herzieningsrichtlijn' van de Europese Unie wordt artikel 273f Wetboek van Strafrecht (Sr) aangevuld. De opgenomen opsomming van *vormen* van uitbuiting wordt verder expliciet gemaakt en uitgebreid met '*uitbuiting van draagmoederschap, uitbuiting van gedwongen huwelijken en uitbuiting van illegale adoptie*'. In de ontwerpmemorie is weergegeven dat daarmee geen verandering wordt beoogd in de bestaande reikwijdte. Met een vanuit de herzieningsrichtlijn meegegeven explicitering wordt in de wettekst verduidelijkt dat strafbare uitbuiting zich ook in deze context kan manifesteren. De politie onderschrijft deze verduidelijkende uitbreiding vanuit de centrale uitbuitingscomponent.

b. Ook wordt de strafbaarstelling in artikel 273g Sr verbreed tot het gebruikmaken van – kortweg – '*niet-seksuele diensten*' van een slachtoffer van mensenhandel. In de ontwerpmemorie worden enkele voorbeelden geduid. In de ontwerpmemorie wordt aangegeven dat met 'diensten die het voorwerp zijn van' wordt aangesloten bij de strafbaarstelling van voordeeltrekking (het beoogde artikel 273fb Sr). Positief is het voorstel om vanuit de systematiek in het Nederlandse recht hier ook de culpoze variant

[1] Wet tot implementatie van Richtlijn (EU) 2024/1712 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van Richtlijn 2011/36/EU inzake de voorkoming en bestrijding van mensenhandel en de bescherming van slachtoffers daarvan.

onder het bereik van de bepaling te laten vallen.

c. Verder zal het *Besluit internationale verplichtingen extraterritoriale rechtsmacht* overeenkomstig deze twee wijzigingen eveneens worden aangepast.

d. In de ontwerpmemorie wordt tot slot stilgestaan bij de diverse bepalingen uit de herzieningsrichtlijn in relatie tot het Nederlands recht. Er wordt toelichting gegeven op de bestaande praktijk in de opsporing en vervolging van mensenhandel en de bescherming die slachtoffers van mensenhandel wordt geboden. Op grond van artikel 1 onderdeel 6 van de Herzieningsrichtlijn wordt bij de implementatie voor de positie van slachtoffers van mensenhandel tevens een *verbreding beoogd van het non-punismentbeginsel tot 'andere onwettige activiteiten'* dan alleen criminele activiteiten die slachtoffers gedwongen hebben uitgevoerd als rechtstreeks gevolg van mensenhandel. De ontwerpmemorie noemt weliswaar één specifiek voorbeeld, maar voor de politiepraktijk is uit het wetsvoorstel onvoldoende duidelijk wat in het licht van in Nederland geldende wet- en regelgeving precies de reikwijdte is van de hier gebezigde 'onwettige activiteiten'. Het advies is die verduidelijking alsnog in de memorie van toelichting aan te brengen, waarmee in de praktijk zo goed mogelijk recht kan worden gedaan aan de gevallen die zich voor deze aanvullende bescherming lenen.

Heldere wetgeving als fundament voor de opsporingspraktijk
De voorgeschreven implementatie van de Herzieningsrichtlijn in de Europese landen ziet de politie als een positieve ontwikkeling. Helder geformuleerde en toegelichte strafwetgeving is essentieel voor het dagelijks werk van de politiecollega's die bijdragen aan het bestrijden van deze ernstige vormen van criminaliteit. In samenhang met genoemd wetsvoorstel 36547 zal dit voorstel bijdragen aan meer samenhang tussen de als strafbaar geachte gedragingen en de invloed van de daarbij door verdachten gehanteerde dwangmiddelen. Met instemming kan worden geconstateerd dat uitvoering van de herzieningsrichtlijn de wetgeving van de Europese landen verder uniformeert en daarmee een verbetering kan opleveren voor de opsporing. Zo ontstaat werkbare wetgeving als basis voor de zo dringend gewenste opsporing van deze ernstige criminaliteit. In samenwerking met diverse ketenpartners kan dit leiden tot het effectiever maken van de strafrechtelijke aanpak van mensenhandel, waardoor de vervolging van daders en de bescherming van slachtoffers worden verbeterd.

Implementatie en uitvoeringseffecten
Op basis van de huidige voorstellen is niet voorzien dat werkzaamheden voor de politie als direct gevolg van deze wetswijziging in omvang en frequentie in structurele zin zullen toenemen. Er zullen initiële kosten zijn om de politiemedewerkers in de operationele sterkte te leren werken met de verder vernieuwde strafbaarstellingen. Denk hierbij aan het aanpassen van werkinstructies en informatiesystemen en wijzigingen in het opleidings- en doorontwikkelingskader.

Voor eerdergenoemd wetsvoorstel 36547 is meegegeven dat de structurele werklasten afhankelijk zullen zijn van een aantal factoren. De prioritering van zaken zal in afstemming met het Openbaar Ministerie als gezag plaatshebben. Nog niet duidelijk is of binnen de opsporingsteams van de Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel (AVIM) en in de Basisteams als gevolg van de wetswijziging extra capaciteit voor de opsporingsteams noodzakelijk is. Het advies is daadwerkelijke structurele uitvoeringseffecten in afstemming met uw departement te evalueren enige tijd na inwerkingtreding van beide beoogd samenhangende wetsvoorstellen.

Hoogachtend,
De korpschef van politie, namens deze

[redacted]

portefeuillehouder Vreemdelingenzaken, Migratie en Mensenhandel